

Uchwała Nr XXVIII/200/2021

Rady Gminy Belsk Duży

z dnia 17 marca 2021 roku

**w sprawie: przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Belsku Dużym w roku 2020 oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz.713 ze zm.) w związku art.110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020r., poz.1876 ze zm.) Rada Gminy Belsk Duży uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Belsku Dużym w roku 2020 oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej stanowiące załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Belsk Duży.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXVIII/200/2021
Rady Gminy Belsk Duży
z dnia 17 marca 2021 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W BELSKU DUŻYM W ROKU 2020
ORAZ POTZREB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ**

1. ZASADY OGÓLNE I ZAKRES PODMIOTOWY USTAWY

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, powołaną do udzielania pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie jej pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Warunkiem niezbędnym do powstania uprawnienia do uzyskania świadczenia z pomocy społecznej jest uprzednie wykorzystanie własnych środków, możliwości i przysługujących uprawnień. Pod tym pojęciem należy rozumieć nie tylko sytuację materialną i dochodową, w tym posiadane obok dochodów bieżących dobra materialne, ale również umiejętności np. posiadane kwalifikacje zawodowe, właściwości psychofizyczne, aktywność lub jej brak w rozwiązywaniu własnych problemów oraz gotowość współdziałania w tym celu z innymi. Współdziałanie w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej jest obowiązkiem wszystkich osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Odmowa współpracy może stanowić podstawę do odmowy przyznania pomocy lub wstrzymania wypłaty świadczeń.

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, ich integracji ze środowiskiem oraz zapobiegać powstawaniu trudnych sytuacji życiowych. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i możliwościom pomocy społecznej. Rodzaj, forma i rozmiar udzielonej pomocy powinny stymulować osobę, rodzinę do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów przy wsparciu ze strony profesjonalistów - pracowników socjalnych.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie z organizacjami społecznymi, kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Podstawowe zasady przyznawania świadczeń określają artykuły 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie, z którymi prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom w przypadku, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza określonego **kryterium dochodowego, które wynosi:**

- na osobę samotnie gospodarującą - **701 zł**
- na osobę w rodzinie - **528 zł**

Poza spełnieniem kryterium dochodowego konieczne jest wystąpienie, co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 pkt. 2 - 15:

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;

7. przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
10. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
11. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
12. alkoholizmu lub narkomanii;
13. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
14. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Należy zaznaczyć, że **wystąpienie ubóstwa jako jedynej przesłanki nie jest wystarczającym powodem do przyznania pomocy.**

2. ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna, zgodnie z art.15 ustawy o pomocy społecznej, polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Zadania pomocy społecznej realizowane są przez ośrodki pomocy społecznej, które w tym celu zostały powołane przez samorząd.

Zgodnie z obowiązującym prawem gmina realizuje następujące zadania:

ZADANIA WŁASNE GMINY O CHARAKTERZE OBOWIĄZKOWYM – art. 17 ust.1:

- ➡ opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- ➡ sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej,
- ➡ udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- ➡ przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- ➡ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- ➡ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,

- ➔ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ➔ przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- ➔ opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- ➔ praca socjalna,
- ➔ organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ➔ prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- ➔ dożywianie dzieci,
- ➔ sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- ➔ kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- ➔ pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- ➔ sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- ➔ utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie dla pracowników,
- ➔ przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- ➔ opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

ZADANIA WŁASNE GMINY – art. 17. ust. 2:

- ➔ przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- ➔ przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- ➔ prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- ➔ opracowanie i realizacja projektów socjalnych,
- ➔ podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- ➔ współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o których mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZLECONE GMINIE – art. 18:

- ➔ organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ➔ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- ➔ prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ➔ realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- ➔ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art.5a;
- ➔ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielenie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ➔ wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

ZADANIA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ REALIZOWANE NA PODSTAWIE INNYCH PRZEPISÓW

- ▶ **Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020r., poz.111)**
- ▶ **Ustawa z dnia 07 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020, poz.808 ze zm.)**
- ▶ **Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020r. poz.426 ze zm.)**
- ▶ **Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020r., poz.1398 ze zm.)**
- ▶ **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r., poz.218 ze zm.)**
- ▶ **Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020r., poz.821 ze zm.)**
- ▶ **Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019r., poz.2407)**

3. PROBLEMY KLIENTÓW KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku 2020 z różnych form pomocy skorzystało łącznie **89 rodzin** (pod tym pojęciem należy rozumieć samotne osoby lub rodziny, które tworzą gospodarstwa domowe), w których żyje **214 osób**. Mając na uwadze, że gmina Belsk Duży liczy 6373 mieszkańców wynika, że różnymi rodzajami świadczeń objętych było 3,36% mieszkańców gminy.

Klienci korzystający z różnego rodzaju świadczeń oferowanych przez tut. Ośrodek borykali się z wieloma najróżniejszymi problemami, powodującymi ich dysfunkcjonalność.

Głównymi przyczynami (występującymi czasem po kilka w jednej rodzinie) **zgłaszania się o pomoc były :**

- ➔ **bezdomność** – dotyczyła **4** rodzin,
- ➔ **bezrobocie** – dotyczyło **20** rodzin,
- ➔ **niepełnosprawność** - dotyczyła **27** rodzin,
- ➔ **długotrwała choroba** - dotyczyła **24** rodzin,
- ➔ **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego** - dotyczyła **17** rodzin,
- ➔ **alkoholizm** - dotyczył **9** rodzin,
- ➔ **wielodzietność** - dotyczyła **3** rodzin,
- ➔ **rodziny niepełne** – dotyczyły **9** rodzin,
- ➔ **trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego** – dotyczyła **1** rodziny.

4. WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW I FORMY ŚWIADCZONEJ W ROKU 2020 POMOCY

ZADANIA GMINY

W roku 2020 ze świadczeń finansowych pomocy społecznej skorzystało ogółem 75 rodzin.

Realizacja zadań w roku 2020 przedstawiała się następująco:

I. SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE OD OSÓB POBIERAJĄCYCH ZASIŁKI STAŁE Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Wydatkowano 15.846 zł (w 100% z dotacji), odprowadzono je za 26 osób. Średnia wysokość składki wynosiła 54,83 zł. Potrzeby na rok 2021 wynoszą 17.100 zł.

II. ZASIŁKI STAŁE

Wydatkowano 192.139 zł w 100% z dotacji, korzystały z nich 33 osoby. Średnia wysokość zasiłku wynosiła 532,24 zł. Potrzeby na rok 2021 wynoszą 195.000 zł.

III. ZASIŁKI I POMOC W NATURZE

Wykorzystano 397.858zł, w tym 12.000 zł dotacji na dożywianie dzieci w szkołach oraz 4.527 zł dotacji na wypłatę zasiłków okresowych. Wydatkowanie środków na poszczególne formy pomocy ilustruje tabela nr 1

WYDATKOWANIE ŚRODKÓW Z ZADAŃ WŁASNYCH

Rodzaj świadczenia	Łączny koszt w zł	Ilość rodzin objętych pomocą	Ilość świadczeń	Średnia wysokość świadczenia lub koszt posiłku w zł	Potrzeby na rok 2021
Zasiłki celowe	38.105	37	97	393	47.000
Zasiłki okresowe	4.938	2	9	549	4 500
Posiłki dla dzieci	13.172	37 osób z 23 rodzin	2137	6,16	34 000
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	309.593	10	102	3.035	361 270
Odpłatność za pobyt w schronisku dla bezdomnych	32.050	3	31	1.034	37 230

Posiłki dla dzieci finansowane przez Ośrodek spożywane były w 4 szkołach podstawowych i przedszkolu.

III. USŁUGI OPIEKUŃCZE

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą zostać przyznane osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi przyznawane są także osobom w rodzinach, ale rodzina nie jest w stanie zaspokoić potrzeb w zakresie opieki.

W ramach wykonywanych usług pomoc udzielona była w zakresie obsługi higieny osobistej i mieszkania, przynoszenie opału i rozpalania w piecu, załatwiania wizyt lekarskich i realizowanie recept oraz dokonywanie zakupów artykułów spożywczych.

Usługi opiekuńcze świadczone były dla **2 osób**, koszt usług to **11.782 zł**. Potrzeby na rok 2021 wynoszą **21.746 zł**.

IV. PRACA SOCJALNA

Na rzecz klientów świadczona była również pomoc pozamaterialna w formie **pracy socjalnej**. Od 2004 roku jest ona zadaniem obowiązkowym gminy.

Pod pojęciem tym należy rozumieć działalność, która ma na celu ułatwienie wzajemnego przystosowania jednostek, rodzin i środowiska społecznego oraz rozwijanie poczucia

własnej wartości poprzez wykorzystanie możliwości tkwiących w ludziach, w stosunkach interpersonalnych oraz zasobach udostępnianych przez społeczności lokalne. Jest to działanie, które koncentruje się na rozwiązywaniu najróżniejszych problemów - od motywowania osób bezrobotnych do poszukiwania pracy po przywrócenie stabilizacji w rodzinach - i opiera się na:

- zaangażowaniu odbiorcy usług w rozwiązywanie problemu;
- zasobach klienta i społeczności;
- uporządkowanym procesie pomocy;
- planowanych wysiłkach podejmowanych na rzecz zmian.

Praca socjalna ukierunkowana jest na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania klienta (rodziny). Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczaniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka. W roku 2020 pracą socjalną objęto **83 rodziny**.

V. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Na wypłatę świadczeń w 2020 roku **wykorzystano kwotę 1.581.048 zł**. Wydatkowanie środków na poszczególne świadczenia ilustruje tabela nr 2.

Tabela nr 2

Analiza świadczeń rodzinnych

Rodzaj świadczenia	Łączny koszt w zł	Ilość świadczeń	Średnia wysokość świadczenia	Potrzeby na rok 2021
Zasiłki rodzinne	458.816	4.056	113	442.478
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	14.883	31	480	15.000
Opieki nad dzieckiem w czasie urlopu wychowawczego	24.948	93	328	24.948
Samotnego wychowywania dziecka	45.586	249	183	45.586
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	17.732	170	104	17.732
Rozpoczęcia roku szkolnego	22.837	519	44	22.837
Podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	51.432	782	66	51.432

Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	47.119	531	89	50.100
Świadczenie rodzicielskie	56.817	64	888	55.000
Zasiłki pielęgnacyjne	190.587	883	216	190.587
Świadczenia pielęgnacyjne	430.721	236	1825	473.040
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	35.000	35	1.000	35.000
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	50.241	158	318	65.566
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	126.094	305	413	121.575
Składki zdrowotne od osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne	8.235	50	165	12.768

VI. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE (RODZINA 500+)

Na wypłatę świadczeń w 2020 roku wykorzystano **kwotę 6.783.567 zł, wypłacono 13.629 świadczeń. Potrzeby na rok 2021 wynoszą 6.699.000 zł.**

VII. ŚWIDCZENIE DOBRY START (300+)

Świadczenie dobry start to świadczenie jednorazowe przysługujące w związku z rozpoczęciem roku szkolnego. Na wypłatę świadczeń w 2020 roku wykorzystano **kwotę 227.400 zł, wypłacono 758 świadczeń. Potrzeby na rok 2021 wynoszą 227.400 zł.**

5. PARTNERZY GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Wszelkie przedsięwzięcia prowadzone na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej są prowadzone we współpracy z różnymi podmiotami, którym leży na sercu dobro mieszkańców naszej gminy.

Nasi główni partnerzy to m.in.:

- ⇒ szkoły,
- ⇒ policja,
- ⇒ przedszkole,
- ⇒ placówki służby zdrowia,
- ⇒ kościół katolicki.